

Izhaja

v s a k p e t e k z d a t n m o m
p r i h o d n j e g a d n e v a .

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

z a c e l o l e t o 4 k r o n e .

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje n a p r e j .

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 12. svečana 1910.

Štev. 7.

Reforma občinskega volilnega reda.

Od nemškorađikalne strani se je najodločnejše poudarjala potreba po reformi občinskega reda in občinskega volilnega reda. Deželna zbornica je izvolila permanenčni odsek za to reformo, pa še predno je mogel deželni zbor o načrtu novega volilnega reda sklepati, je načrt že tudi padel in ž njim najbrž reforma občinskega volilnega reda. Jasno se je pri tej priložnosti pokazalo, kdo da je v istini postavodajalec, kdo da vodi v deželi politiko.

Nemški nacionalci sami so bili, ki so sestavili načrt za nov občinski volilni red. Imena Angerer, Metnitz, Waldner, Kirschner in dr. nam potrdijo to. Sestavili so pa nov volilni red tako, da bi ga vlada ne mogla predložiti v sankcijo. Seveda bi bili marsikateri paragraf zvarili radi tako, da bi bil nemškim nacionalcem v prid, ali potem je načrt že pokopan, ker ne bi dobil najvišje sankcije. Načrt pa ni ugajal ljudem, ki so predbojevniko nemškonacionalne stranke, nemškonacionalnim učiteljem in nemškonacionalnemu uradništvu, ki so se čutili po novem volilnem redu zapostavljene, užaljene. Za to, da so bili učitelji najhujši agitatorji za nemškonacionalno stranko, naj bi bili potisnjeni v zadnji, oziroma predzadnji razred. To ne gre! Sklicevati so začeli razne korporacije, katerih voditelji so, da so sklepali krvave proteste proti nameravani volilni reformi. Hudo so prijemali nemškonacionalne poslance, da so vzeli v roke tako važno zadevo, kakor je reforma občinskega volilnega reda, ne da bi bili poprej vprašali nemškonacionalne priganjače po deželi. „Freie Stimmen“ so opetovano in hudo udarjale na isto struno. Tudi odborniki vseh „Bauernvereinov“ velikovškega okraja so izrazili svoj protest.

Ali je bil načrt res tako slabo izdelan, da so ga nacionalci po deželi tako napadali? Ni-

kakor ne. Načrt je še precej odgovarjal modernim socialnim zahtevam, dasi je iz nacionalnih vzrokov kazal tudi hibe. Poglavitni namen načrta je bil, zagotoviti davkoplačevalcem več oblasti in več vpliva na občinsko upravo, nego so jo imeli dosedaj, omejiti pa vpliv na občinsko upravo neplačujočim. Ta namen je pošten in ga moramo le odobravati. Saj imajo na pr. posebno v prav nemškutarskih občinah premnogokrat ravno uradniki in učitelji kot nacionalci ves vpliv na občinsko upravo, nemškutarski kmetje plešejo čisto po njihovem taktu in občina trpi.

Seveda je čisto naravno, da bi dobila v nekaterih občinah nemškutarija, ki ima glavo v uradništvu, s takim volilnim redom hud udarec, ker bi imeli prvo besedo mirni davkoplačevalci, hujskajoči uradniki bi pa bili potisnjeni ob stran. Zdi se, da so nemškonacionalni poslanci odpor učiteljstva in uradnikov slutili; zato se v javnosti o zadevi ni nič pisalo, ampak so hoteli izvesti občinsko volilno reformo natihoma in brez večje pozornosti. Ta namera se jim je pa izjalovila.

Ljudje, ki jim je ljudstvo deveta briga in živijo le od nemškonacionalnega hujskanja, so skrbeli, da je zadeva prišla v širše kroge, ki so nemške poslance začeli strahovati. Nemškonacionalna delegacija je pred temi ljudmi zlezla pod klop in jih malodane prosila odpušcanja. Pokazala je, da je popolnoma nesamostojna, da je brez vsake enerģije, če se ravno ne gre za kako akcijo proti Slovincem, umaknila se je na naravnost neverjeten način. V „Freie Stimmen“ je zavihtel bojni meč urednik Lackner, čisto navaden mož brez akademične izobrazbe, in nemški deželnozbornski delegaciji je padlo srce v hlače.

Bravo, kmečki zastopniki nemškonacionalne večine! Izborna slabo ste zastopali kmete!

Dobrodošla je nemškonacionalnim poslancem izjava deželne vlade, da ne priznava permanenčnega odseka.

Zato je posl. Waldner utemeljeval v zbornici predlog, da se naj zbogtega izvolitev per-

manenčnega odseka razveljavi in deželnemu odboru naroči, da zbere celoten material za utemeljevanje in v presojo reforme in da predloži deželnemu zboru zakonske predloge o spremembi občinskega reda in občinskega volilnega reda. Posl. pl. Dietrich je predlagal celo črtanje zadnjega dela, s katerim se reforma izročča deželnemu odboru. Nasprotovala sta temu Angerer in Waldner. Zanimiva je izjava posl. Waldnerja, s katero se je hotelo potolažiti grozeče glasove nemškonacionalnih „zaupnikov“, namreč da se naj deželni odbor posvetuje z zaupniki po deželi, da izve za mnenje „ljudstva“.

Začuden smo se vprašali, kakšne zaupnike da ima deželni odbor po deželi. Ali pa je učeni gospod profesor menil naravnost nemške nacionalne zaupnike po deželi, to je nemškonacionalne učitelje. To pove mnogo! Pove tudi, kdo da dela na Koroškem postave, kdo v najvažnejših zadevah davkoplačevalcev odločuje.

Predlog posl. Waldnerja je bil sprejet z večino, in s tem so nacionalci po našem mnenju pokopali volilno reformo, ker takega občinskega volilnega reda, kakor ga zahtevajo učitelji, uradniki in drugi taki „zaupniki“ nemškonacionalne stranke, vlada ne more nikdar predložiti v najvišjo odobrenje, ker se mora država, če hoče sebi dobro in če sploh hoče obstati, držati načela, da treba varovati interese davkoplačevalnih stanov proti prevelikemu vplivu plače uživajočih stanov, ki so pravzaprav plačani, da služijo davkoplačevalcem.

Koroške novice.

Sodalitas ss. C. J. ima v četrtek, 17. t. m., ob 2. uri popoldne v prostorih slov.-kršč. delavskega društva, Kosarnske ulice 30, prvič, kar se je ustanovila, svoj redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo podpredsednikovo, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo,

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po 4¹/₄% in daje posojila po 5%.

Podlistek.

Zmaj.

(Narodna pripovedka. Zapisal Savo Zorič.)

Ko sem bil še majhen paglavec in sem še trgal svoje hlače po ljudskoškolskih klopeh, poslušal sem posebno ob zimskih večerih tako rad svojega očeta. Vedel je pripovedovati nam otrokom vedno kaj lepega, kaj zanimivega. Sedel je prav udobno in zadovoljno ob zakurjeni peči, a mi otroci smo se rinili eden pred drugega in čakali vsakokrat nestrpno, da začne.

Tako nam je pripovedoval enkrat v pustnem času sledeče:

Bilo je pred davnim, davnim časom. Ni še bilo na svetu vas, da, niti mene še ni bilo na svetu. V tistem davnem času torej bil je v Vrbskem jezeru pri Celovcu grozen zmaj, kateremu pravijo nekateri tudi lintver. Ta zmaj je bil prava pošast. Bil je zelo močan, a tudi strašno grd in še bolj pa požrešen.

Bil je strah za vso okolico. Vsi ljudje so se ga bali, vse se je treslo pred njim. Daleč okrog se je slišalo njegovo grozovito tuljenje. Vsakdo je zatrepetal, če je tudi samo zaslišal njegov strašni glas. Vsakdo se je bal za svoje življenje; sleherni je bil prepričan, da ne uide lahko več smrti.

Bil pa je ta zmaj tako močan, da je mogel brez težkoče in brez posebnega truda potegniti vsako stvar k sebi. Če se mu je na primer zlju-

bilo mastno živinče, ki se je paslo kje v okolici, potegnil je kar sapo nase, in njegova sapa je bila tako močna, da mu je živinče hočeš nočeš moralo samo leteti v žrelo.

Huda nesreča je bila to za celovško mesto. Kakor hitro se je pokazalo človeško bitje izven obmestnih zidov, takoj je začel vleči sapo nase in v diru je moral dotičnik v nenasitno njegovo žrelo, kajti zmaj je požiral seveda najraje ljudi in ali je bil otrok ali odrasel človek, to mu je bilo vseeno.

Gorje pa tistemu, ki je hotel rešiti pogube kako nesrečno žrtev! Ne samo, da se mu je popolnoma izjalovil poizkus rešitve svojega bližnjega — zapadel je tudi on zmajevi požrešnosti.

Jasno je potemtakem, da so bili Celovčani že čisto obupani. Ginilo je veselje v mestu, ki je bilo prej tako srečno, kako tudi ne! Stariši so žalovali za otroki, ki jih je bil požrl. Otroci so plakali nad izgubo svojih roditeljev — postali so uboge sirote. Žalostno so povešali prebivalci svoje glave. Toda niso si vedeli pomagati. Pustila jih je na cedilu človeška iznajdljivost. Saj se nihče niti pokazati ni smel več izven mesta, niti najhrabrejši junak si tega ni upal. Takoj bi bil moral zmajju v žrelo.

Meščani so kanili že zapustiti mesto, namepravali so se že izseliti iz nesrečnega kraja ter se podati drugam, v varnejše pokrajine.

Bil pa je v ravno tistem času v mestni ječi v Celovcu zaprt velik hudodelec, ki je bil povzročil ljudem že veliko gorja. Bil je strahovit ropar. Kradel in moril je bil tako, da se je tresla pred njim malone cela dežela, dokler se ni po-

srečilo oblastim uloviti ga in zapreti. Obsojen je bil na smrt na vešalih. Prišel je čas, da ga obesijo. Tisti čas pa je bila navada, da si sme tudi največji hudodelec pred smrtjo izprositi od svojih sodnikov, kar hoče. Radovoljno se mu izpolni vsaka želja; saj je zadnja pred smrtjo!

Vprašali so sodniki tudi tega hudodelca, česa si želi, predno mora umreti.

Obsojenec pa je zahteval polno „kripi“ apna in soli z vozom vred, vrhutega pa še kljuse (= starega konja), katerega ni škoda; če je še tako stara mrcina, nič ne de — da le še za silo more prestavljati noge!

Meščani so ga gledali začudeno, misleč, da se mu blede. Za kaj mu bodo neki take stvari? Vendar so ustregli njegovi želji.

Vpregel je nato kljuse v voz v mestu za obzidjem, kjer ni bilo nevarnosti, da ga doseže zmajeva sapa; potem pa je z bičem napodil konjička z vozom skozi mestna vrata ven na prosto v smeri proti jezeru, kjer je bil zmaj.

Komaj zagleda zmaj konjička, že začne vleči z vso močjo sapo nase. Kljuse pa je letelo proti jezeru, da so se mu kar noge mešale.

Hlastno je odprl zmaj svoje žrelo in kmalu je izginilo v njem kljuse z naloženim vozom vred.

Požrl je vse: Kljuse, voz, sol in apno v „kripi“ . . .

Toda kmalu ga je začela mučiti grozna žeja; žrl je vodo, da si pogasi žejo. A postalo je le še huje; kajti apno je začelo yreti v njem. Polastila se ga je še večja žeja. Žrl je vodo, kakor da nima dna njegov želodec. Žrl jo je vsled hude žeje tako dolgo, da ga je razneslo . . .

4. volitev novega odbora, 6. referati o vprašanju: Kako naj povzdignemo moralni nivo v ljudstvu? poročajo č. gg.: dekan Ogris, dr. Ehrlich, kanonik Lasser, župnik Serajnik Iv. Vsi č. gg. duhovni sobratje so na ta sestanek nujno povabljeni. Posebna povabila se ne bodo razpošiljala.

Odbor.

Večer pri deželnem glavarju. Dne 3. t. m. so bili povaljeni k deželnemu glavarju deželni poslanci. Razen poslancev Grafenauer, Ellersdorfer, Walcher, Krampl in Metnitz so se vabilu vsi odzvali. Knez in škof se je opravičil. Navzoč je bil tudi socialni demokrat Viljem Eich. Poslanci so marljivo govorili, si napivali in drug drugemu kadili. Nič več in nič manj nego devet napitnic je bilo slišati. Profesor dr. Waldner, ki je parkrat v letošnjem zasedanju „krvavo“ prijemal deželnega predsednika, ga je ta večer skušal potolažiti v sladkem nagovoru.

Slovenska županska zveza osnovana. V četrtek, dne 10. t. m., je bila ustanovljena že dolgo pričakovana zveza slovenskih županov in občinskih odbornikov. Sklicatelj g. dr. Brejc je govoril o potrebi organizacije občinskih zastopnikov. Potreba je dvojna, stanovska in narodna. Po organizaciji kliče skrb za izvežban naraščaj županski, zahteva jo izobrazba občinskih zastopnikov v poslih občinskega delokroga, zanimanje za javno delovanje in dvignjenje samozavesti. Tudi iz narodnega ozira je organizacija naravnost potrebna. Posamezni župani nimajo v obrambo slovenskih pravic dovolj moči, skupni nastopi izvojujejo lažje skupne interese. Udeležba županov in odbornikov je bila naravnost izborna. Kljub slabemu vremenu, visokemu snegu, vsled katerega oddaljenim gospodom županom in občinskim odbornikom ni bilo mogoče priti na ustanovni shod, je bilo vendar navzočih 14 županov in 30 občinskih odbornikov, ki so zastopali 21 občin. Za načelnika je bil soglasno izvoljen vrli župan občine Blato, g. Pavel Miklavič. V odbor so bili izvoljeni gospodje Jožef Paul, župan rožeški, Iv. Urbanc, župan štabenski na Zili, Gregorič, župan globaški, Fr. Kogelnik, župan v Tolstem vrhu in Iv. Vošpernik, občinski odbornik na Kostanjah. Živela organizacija!

V obrambo resnice. Z ozirom na napade slovenskih liberalnih listov, med katere spada tudi „Korošec“, na gospoda poslanca Ellersdorferja, češ, da je v deželni zbornici glasoval za nemški upravni jezik, nam je izjavil gospod poslanec sledeče: Ni res, da bi bil glasoval za tisti predlog posl. Walcherja, ampak se je pomotoma le na pol vzdignil, ko se je glasovalo za predlog, in se je v istem hipu, ko je zapazil pomoto, takoj zopet usedel. Torej ni res, da je glasoval za predlog in da je imel namen glasovati zanj. Kdor je pri kakem glasovanju v koroškem deželnem zboru večkrat pričujoč, ta bo zapazil, da se ob šepetu poslancev in ob malo nerazločni in hitri govoric deželnega glavarja mnogim poslancem dogaja, da se pri glasovanju zmotijo. Gospod poslanec Ellersdorfer dobro ve, da je izvoljen na programu naše slovenske katoliške stranke in je tudi mož, da bo ta program vselej možato zastopal. Obžalovati so samo tisti slovenski liberalci, ki so tako neumno, da,

zlobno zavijanje nemškonacionalnih listov vzeli za resnico. Dokaz, da izpolnjuje gosp. poslanec narodne dolžnosti poslanca, je podal takoj par dni po tem dogodku, ko se je zelo toplo in odločno potegnil v zbornici za verski pouk za slovenske otroke v maternem jeziku, proti čemur so se usajali nemškonacionalni poslanci.

Odgovor na izjavo dr. Müllerja. V „Korošcu“ je podal g. dr. Müller odgovor na „Mirova“ očitanja, češ, da vlaga g. dr. Müller pri sodiščih nemške vloge ne samo za Slovence, ampak celo v svojem lastnem imenu. Pribijemo, da dr. Müller priznava, kar smo mu očitali. Skušala le na malo okusen način zvaliti krivdo na svoje pisarniško osebje. Pisarniško osebje naj bi mu služilo za kozla! Ta izgovor je popolnoma jalov, če se pomisli, da mora vse vloge na sodišča podpisati odvetnik sam in ne morda kak njegov pisar. Vzdržujemo vse tozadevne trditve in izjavljamo, da ne bomo g. dr. Müllerju prav nič zamerili, ako vložil zoper nas zaradi teh očitanj tožbo. Stvar okusa je seveda, če se g. dr. Müller v tisti izjavi baha, kako dobro da gre njegov „kšeft“. Moremo reči, da smo si naravnost oddahnili, ko smo brali to baharijo, kajti dozda se je od Müllerjevih pristašev za njegovo pisarno agitiralo s tožbami, da se mu slabo godi. Sicer pa si g. dr. Müller kar naj izbije čisto napačno misel, da se mi brigamo za njegov „kšeft“. Da mu je „kšeft“ glavna stvar, o tem smo sicer popolnoma prepričani. Saj o kakem Müllerjevem narodnem delovanju ni ne duha ne sluha, pač pa mu gre, kakor sam zatrjuje, njegov „kšeft“ izvrstno. S tem je pa tudi že dokazal, da je liberalci, ker liberalcu je povsod „kšeft“ prva stvar. Vendar pa nas to ne bo oviralo, da ne bi g. dr. Müllerju v narodnem oziru — za njegov „kšeft“ se vendar ne brigamo — ne gledali strogo na prste tudi naprej, zakaj slovenski odvetnik na tako ogroženi meji, kakor je Koroška, ima dolžnost svoj „kšeft“ tako urediti, da narodu saj ne škoduje. Žato je in ostane dr. Müllerjeva dolžnost, da vsaj za Slovence in sebe vlaga slovenske vloge, če že drugega ne stori za Slovence. Z vlaganjem nemških tožb seveda noben odvetnik ne bo priboril pred oblastmi narodnih pravic, ampak bouničil vsako možnost slovenskega uradovanja. Šele po dejanjih bomo sodili Müllerjev narodni značaj; za sedaj govorijo dejanja drugače, kakor znane liberalne fraze. Torej, g. dr. Müller, poboljšajte se!

„Korošcevi“ liberalci. Gospodje, ki spisujejo „Korošca“, so že opetovano pokazali, da niso politiki in da imajo zelo slab spomin. „Korošec“ se pa izda včasih tudi kot prav nenavaden hinavček. Kako v zadnji številki na pr. zatrjuje „Korošec“, kako pogubna da je razdirajoča politika za koroške Slovence, zaniknje, da bi bili njegovi očetje liberalci in pravi, da so Koroščanci isto kakor mi, le da niso „popolnoma istega mnenja“. „Neumnost ali pa zlobnost je torej, če se dandanes imenuje kakega narodnega Slovenca na Koroškem liberalca“; tako se huduje zadnji „Korošec“. Kdor ne piše resnice, se kmalu ujame. Ob koncu lanskega leta, torej čisto pred kratkim, ko „Korošcu“ ni kazalo hudovati se nad „prokletstvom razdirajoče ošabnosti“, je zagledal v

„Korošcu“ beli dan uvodni članek z naslovom „Na razpotju“. V tistem članku se proslavlja liberalizem, Koroščanci se proglasijo za liberalce in ne malo psokv pade na „pobožne shode, rožne vence, molitvene knjižice, na Višarje, na Brezje, na Lurd“. Celó o ekscentričnosti govori tam „Korošec“ po zgledu nemških liberalnih listov, ki imenujejo pobožne ljudi ekscentrične. Navajamo dobesedno sledeče: „Le izobrazba, izobrazba v najširšem pomenu bodé rešila koroško Slovenstvo. Moderne ljudske izobrazbe pa si ne moremo misliti brez svobodoljubnega naprednega mišljenja.“ Kaj pa je to: svobodoljubno napredno mišljenje? Nič drugega nego zanikanje, da ima človek dušo, da je večnost, da je za svoja dela Bogu odgovoren. To je liberalizem. Liberalci ali svobodomislec pomeni eno in isto. Ker se je tedaj čutil „Korošec“ poklicanega in zmožnega narediti razdor in liberalno stranko, je klical: „Naša politika je dospela do razpotja. Na levo črni grob, na desno pot v svobodnejšo bodočnost. Kdor ni z nami, je proti nam in kdor ne zbira, ta raztroša.“ Ali niso to čisto drugi glasovi, ki popolnoma nasprotujejo zadnjemu „Korošcevemu“ uvodniku „o prokletstvu razdirajoče ošabnosti“. „Korošec“ je le pozabil povedati, da pred njim niso poznali nobenega razdora, da ga je še le on skušal napraviti. Čeravno nismo bili vsi enega in istega mnenja, smo ostali v narodnosti edini, ker nihče ni klical: „Naša politika je prišla na razpotje!“ Naša politika ni prišla na razpotje, ostala je od Einspielerjevih časov do zdaj zvesta svojim principom, le nekaj ljudi je zašlo na razpotje, v liberalizem, kamor bi radi pritrali našo narodno politiko. Ti so pravi pravcati liberalci, ki se od drugih liberalcev razločujejo vendar v toliko, da so bolj leni in deloma tudi manj narodni kakor njihovi štajerski in kranjski tovariši. Naenkrat se sramujejo biti liberalci, čeravno so pred par tedni liberalizem povzdigovali v nebesa. Na Ciril in Metodova zborovanja kličejo kranjske liberalce za govornike, udrihajo v „Korošcu“ dosledno čez katoliško-narodno časopisje, dočim še niso žal besede izpregovorili o naravnost izdajalskih dejanjih liberalnih listov, in mečejo blato na katoliškonarodne može, ki so požrtvovalno delovali za blagor naroda. Ali ne delajo tako liberalci? Na eni strani zatrjujejo, da ni razlike med nami in njimi, na drugi strani pa izdajajo „Korošca“, svoj časopis, in napadajo v njem naše politike in voditelje. Zato pač nismo odgovorni, če so tako nezmožni, da kljub listu, ki izhaja dve leti, ne pridejo prav nikjer na površje in je še dandanes na Koroškem uganka, kateri liberalci da tičijo za „Korošcem“. Pribiti moramo tudi sledečo cvetko „Korošceve“ modrosti: „Priklonili so celo slovensko Koroško Šustersičevi stranki, ki se imenuje Slovenska Ljudska Stranka, in sicer še prej, predno je nam slovenskim Korošcem ta stranka kaj pomagala.“ Ne splača se pretekati s takimi političnimi otročaji, ki ne sprevidijo zgodovinske važnosti ustanovitve „Vseslovenske Ljudske Stranke“. Od te edine moremo koroški Slovenci pričakovati rešitve, pa ne od strančice liberalnih zastopnikov, ki še doma ne pomenijo mnogo, na Dunaju pa sploh ničesar.

Meščani pa so bili rešeni hudega zmaja. Hudodelcu so odpustili smrtno kazen in obdarovali so ga bogato.

Postal je zopet pošten meščan in dolgo je še živel med hvaležnimi meščani spoštovan od vseh kot največji dobrotnik celovškega mesta in njegove okolice.

Poroka.

(Slika iz naših krajev. — L. Fürstova.)

Cerkovnikov Tonček in Robidova Micika sta bila ženin in nevesta. Včeraj so ju oklicali v tretje, in danes ob desetih se bo vršila poroka.

Ura je odbila šele devet, vendar je že tu in tam stopila marsikatera mladenka na prag ter zvedavo zrla proti vaški cerkvi, ali se že bližajo svatje.

Da se ob takih prilikah poročenca mnogo kritizira, opravlja in obrekuje, to je marsikomu znano. Resnici na ljubo in št. V... na čast moram pripomniti, da so naša št. V... dekleta in ženice sicer večinoma poštene, tihe in miroljubne, vendar pa, kakor povsod, tako je žal, tudi med njimi nekaj takih, katerim je opravljanje nad vse ljubo.

V obraz ti je sicer sladka ko med, a za hrbtom — gorje tebi! In cvet te družbe se je začel danes stekati skupaj ter je krenil naravnost pod vaški zvonik, da zadostno napase svojo radovednost in da si obrusi jezike nad novoporočencema.

Končno je vendarle napočil zaželjeni čas. Iz rodne hiše, oddaljene par streljajev od cerkve,

je stopila nevesta Micika ter se v družbi brata in sestre bližala cerkvi. Bila je čednega ter zelo resnega obraza. Črna svilena obleka, snežnobel venec na glavi — vse to ji je čudovito lepo pristojalo. Zrla je v tla, kakor bi hotela prikriti objokane oči.

Ko so dospeli do cerkvenikovega stanovanja, ki je bilo tik cerkve, je pristopil tudi ženin Tonček. Tudi on je bil črno opravljen, na prsih pa je imel pripet belordeč šopek.

Lic je bil rdečih kakor roža, oči živih, skratka: Tonček je bil izredno lep mladenič. Odkorakali so v cerkev.

Sedaj pa je pod zvonikom zašumelo kakor v panju. „Joj, ali ste jo videle, kako se je prevzetno držala, kakor bi bila ona prva, ki je postala nevesta,“ tako klepeče Letnarjeva Polona.

„Videle, seveda!“
„Pa kako je bil Tonček štiman! Kakor bi hotel vsemu svetu pokazati, da je priženil tisočake,“ modruje mati Mehačka.

„I, meni se pa to čudno zdi,“ hiti Mihova Malika, „da ga je Micika hotela. Ona ima gotovo tri tisočake, in marsikak posestnik ji je ponujal roko v zakon, toda vsakemu je odrekla. No, tega pa gre jemati, ko še svoje hiše nima.“

„Ej, pa da bi že vsaj cerkvenik ne bil! Vsem gospodom se bosta morala uklanjati. Hlapca bosta vse žive dni,“ pripoveduje Degljeva. — „Cerkev bo morala pometati.“ — „Spovednico bo pomivala.“ — „Pajčevine bo ometala, brrr.“

„Ej, pa ta le Tonček še prav nič trden ni,“ ropota Radeckova Mica. „Lansko leto je vedno hodil okrog zdravnikov.“

„Jaz bi ga že ne hotela,“ pravi Kopitarjeva Franica, o kateri je bilo znano, da ji je ženin Tonček že od nekaj bil posebno všeč. Kdo ve, kaj bi bile še vse nagromadile na ubogi žrtvi, da se niso oglasili zdajci zvonovi, oznanjevaje, da se je pričelo cerkveno opravilo. Druga za drugo jo pobrišejo v cerkev, seveda ne toliko iz pobožnosti, kakor iz radovednosti.

Kmalu za tem pa pridrdra doli iz Ljubljane izvozeček z iskrim konjičkom in lepo kočijo, ter obstane po naročilu ženinovem pred cerkvijo. Odpeljal bode namreč novoporočenca v Ljubljano, od tam pa pojmeta z vlakom na takoimenovano ženitovanjsko potovanje. Ko mine cerkveni obred, stopita iz cerkve najprej nevestin brat in sestra kot drug in družica, za njima pa prideta roko v roki ženin in nevesta. Tiha sreča jima sije z obrazov.

Takoj za tem pa planejo iz cerkve ljubeznive nevestine „prijateljice“, gnetejo se okrog novoporočencev ter jima z neizmerno sladkimi besedami čestitajo in voščijo vse najbolje.

„Oj, Micika, veselim se tvoje sreče!“ govori jej živahno Mihova Malika. „Bolje ti bo, kakor ne vem na kakšnem posestvu. Cerkovniška služba tukaj nese lepe denarce. Poleg vsega tega se ti pa ne bo treba peči po cele dneve na solncu.“

„Toča ti ne bo pobila,“ hiti Degljeva.
„Suša tudi ne uničila,“ skoraj kriči mati Mehačka.

„Gospa bo,“ kima Letnarjeva Polona.
„Oh, Tonček,“ zaropota Radeckova Mica, „lahko si vesel. Tvoja Micika je vredna zlatega denarja, če bi tudi ne imela nobenega krajcarja.“

Največja bedastoča bi bila za Korošce, uganjati separatistično politiko. Rešitev Koroške je le mogoče, če se spojimo s slovenskim središčem kulturno, gospodarsko in politično. Seveda si „Korošec“ tega ne bo mogel zapomniti in mu bo treba dokazovati še dan na dan, čeravno kriče o tem že vrabci po strehah in nahajamo njihov odmev v vseh nemškonacionalnih listih.

Nemškonacionalna kultura se leto za letom javlja na čisto orientalsk način, ki sicer pri omikanih narodih ni v navadi. Kakor že tolikokrat, sta tudi v noči od 2. na 3. t. m. dva neznanca nemškonacionalna olikanca pustila pred hišo družbe sv. Mohorja znake svoje smrdljivosti in pomazala kljuko z nemškonacionalno dišavo. Vrhtega sta še pozvonila in — zbežala. Gotova materija, ki jo opažamo pri nemškonacionalcih v besedi in dejanjih, bo postala počasi znak nemške nacionalnosti.

Demonstracija socialnih demokratov pred županom Wengerjem. Dne 9. t. m. so priredili socialni demokratje v St. Rupertu pri Celovcu ob šestih zvečer demonstracijo. Bilo je kakih 500 moških, okrog 300 žensk in 200 otrok. Klicali so „fej!“ pobili nekaj oken in zavrtili električne luči. Klicali so tudi: „Nieder mit dem Leichenfresser!“ ker so podgane pred kratkim objedle v šentrupertski mrtvašnici nekega mrliča. Med demonstranti so bili tudi Wengerjevi delavci in mnogo železničarjev.

Podjetnik Fr. Madile je bil kaznovan z visoko globo, ker ni naznanil nekaterih svojih delavcev.

„Freie Stimmen“ — zaplenjene zaradi hujskanja. Celovške „Freie Stimmen“ tako grdo hujskajo proti Slovincem, da je postalo že državnemu pravdniku preveč. Zaradi nekega proti Slovincem hujskajočega članka iz Velikovca je bila 14. številka „Freie Stimmen“ konfiscirana. In kdo piše take hujskarije v Velikovcu? Tisti, ki se ne more dovolj nakričati o slovenski hujskariji. Sedaj je torej tudi sodnijsko dognano, kdo da hujska. „Štajerc“, zakaj boš molčal kakor grob?

Nesreča vsled snega. Minoli pondeljek o poldnevi zvečer se je sesul sneg z visoke „jezuitske vojašnice“ in podsul voz parnopravnega podjetja v St. Rupertu pri Celovcu. Deklo Marijo Kop so morali izkupati iz snega. Ranjena je na desnem očesu in na levi strani glave. Hlapec Valentin Otič je dobil hude rane na glavi, da mu jih je moral zdravnik zašiti.

Petmesečnega otroka so našli mrtvega pri cerkvi na Križni gori. Kdo da je mati, ni znano.

Celovec. Gospod Otič, gostilničar pri „Zlatem studentu“, nas je prosil, da resnici na ljubo popravimo, da pri pretepu dne 30. m. m. ni vrgel slovenskih gostov na cesto, ampak je le skušal kot gostilničar napraviti red in izjavlja, da so mu slovenski gostje ravno tako dragi kot drugi in bo vsem brez razlike točno postregel.

Medgorje. (Pogreb in poroka.) V Podgradu je bil 1. t. m. pokopan Gašper Olip, bivši Orlič v Obirčah in župan v Medgorjah, zdaj gostač, v starosti 78 let. — Istotam sta bila dne 7. t. m., ob 11. uri dopoldan, poročena Jakob Oraš

„Bog vama daj srečo!“ kriče vse navzkriž.

Nevesta ni mogla vsem odgovorjati, če bi tudi hotela. Nalahko in komaj vidno je prikimavala. A še manj se je brigal za njihove čestitke ženin. Parkrat mu je zaigral okrog usten zaničljiv posmeh, češ: „Poznam vas, hinavke!“ Tembolj pa se je trudil in se podvizal, da je čimprej prišel z milo svojo nevesto do kočije. Ko sedeta vanjo, skoči izvožček na kozla, nakar oddirja čili konjič po bliskovo ž njima proti beli Ljubljani.

Sedaj pa so zborovalke pod zvonikom hitro izpremenile svoje obraze in svoje besede. Med glasnim šumom, ki je nastal med njimi, so se čuli vzkliki:

„Hm, s kočijo se vozita, na starost bosta pa peš hodila! Oj, ti prevzetnost prevzetna!“

„Pa prepirala se bosta. Dobro sem videla, ko je ženin gredoč iz cerkve stopil čez cerkven prag z levo nogo naprej. To pa pomeni kreg in prepir!“

„Ne bosta srečna, ne!“ Tako klepetavke.

Ura v zvoniku je odbila enajst ter tako opomnila klepetulje, da je čas pripravljati kosilo. Razšle so se vsaka na svoj dom. — — —

Prorokovanje klepetavih jezičnic pa se ni izpolnilo.

Tonček živi s svojo ženko zelo srečno in zadovoljno, in Miciki ni kar nič žal, da je vzela cerkvnika Tončka.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

pd. Bricelj, kajžnik, in Katarina Goričnik pd. Štrucova, oba v Podgradu. Bilo srečno!

Velikovec. (Nemškonskonalne hujskarije.) Izzivani odgovarjamo. Vsak pošten človek, tudi pristen Nemeč, se zgraža nad naravnost nesramnimi članki, kakor jih priobčujemo v novejšem času brezdvomno na povelje nemškega „Volksrata“, katerega odbornik je tudi naš pragerman Pinteritsch. Vsako leto se ponavljajo v pozimskem času napadi na našo edino slovensko gostilno v Velikovcu „Narodni dom“. Zadnjič „štimatec“ ni bila po volji naša predpustna veselica, ki je izkazala lep čisti dobiček, med tem ko nasprotno prireditve navadno končavajo z deficitom. Zamerijo namreč, da pri vsaki priliki nemštvo poudarjajoči velikovski velikaši večidel jemljejo meso v „Narodnem domu“, in da se ni čuditi, če tudi manjši obrtniki svoje „kislo“ prisluzene vinarje nosijo tja. Kdo so tisti „velikaši“, tega „prosti glasovi“ ne povedo. Slabi „prosti glasovi“, ki se bojijo „Narodnega doma“! Z novim najemnikom upajo „štimatec“, da bo manj nemških odjemalcev. O jej, samo upanje! To prav radi prepustimo zagrizenemu nasprotnemu dopisniku, mi Slovinci pa imamo trdno vero, da bo novi najemnik imel ravno toliko odjemalcev, kakor prejšnji. Od tukaj naprej je bil članek od c. kr. državnega pravnika konfisciran. Živio! Vsaj enkrat iskrica pravice! Saj vendar tudi za Nemce, ako hočejo delati škodo, veljajo od presvitlega cesarja — in ne od nemškega „Volksrata“ — sankcionirane postave! Da so imele „štimatec“ za to par sto kronic škode, naj se zahvalijo svojemu „volksratovskemu“ velikovškemu dopisniku! Naš vrli „Mir“ radi svojih slovenskih dopisnikov v Velikovcu še nikoli ni bil zaplenjen. Bralci „Mirovi“ že gotovo ugibajo, kaj bi bilo v drugem delu zaplenjenega članka! Tudi to vam povemo. Velikovški „Mirov“ dopisnik ima dober nos; je že marsikaj zvohal in še bo. In tako je tudi izvedel, da so „štimatec“ hujskale v svojem zaplenjenem delu proti Nemcem, ki hodijo v „Narodni dom“. Dobro, da imamo še svojo gostilno in še poštene trgovce, da se nam ni treba bati, da bi nas ven pometal, če jim prinesemo denar. Mi Slovinci lahko obiskujemo svojo gostilno v „Narodnem domu“, glede trgovine smo deloma preskrbljeni (vsaj tisti na južni strani Drave) z izborno slovensko trgovino A. Novakovo v Sinčivasi, kjer tudi nekateri velikovski Slovinci večkrat kupujejo; komur pa ni prilike, iti v Sinčovas, in pa katere obrtnike, ki Slovincem niso toliko sovražni, se naj podpira, pa naj vprašajo pri velikovških Slovincih, kje bi bilo za nje najboljše. Ako bodo imeli zagrizeni nemškonacionalni gostilničarji, trgovci in obrtniki radi tega kaj škode, naj se v vsej svoji nemškutarski zaslepljenosti zahvalijo tistim nemškonacionalnim učiteljem in uradnikom, ki so od danes do jutri tukaj, ki niso velikovski domačini, ki ne živijo od okoliških Slovincem, ampak imajo plačo iz tiste c. kr. davkarije, v katero morajo nositi svoje krvavo in težko prisluzene vinarje okoliški Slovinci in velikovski posestniki in obrtniki, — ki ne plačajo vsi skupaj niti vinarja občinskih in šolskih doklad! Velikovške obrtnike in posestnike vprašamo: „Ali živite od nemškonacionalnih učiteljev in uradnikov, ali od okoliških Slovincem?“ Ako bodete na to vprašanje dobro odgovorili, bodete tudi pravo zadeli. Slovenski pregovor pravi: „Pamet je boljši, kot žamet!“

Velikovec. (Koliko je Nemcev?) Pred kratkim je sedela skupaj vesela družba — Slovinci in Nemci — ter so začeli šteti pristnokrvne velikovške nemške posestnike. Čujte — in strmite! Niti pet takih posestnikov niso mogli „spraviti skupaj“! Oh, ubogi „volksratov“ odbornik in župan Pinterič, ki pašuje takemu nemškemu mestu!

Velikovec. (Pomanjkanje učiteljev.) Po navadi se sliši, da poleg duhovnikov pomanjkuje tudi učiteljev. Pri nas pa imamo na petrazredni mestni deški šoli kar 8 (reci osem) učiteljev. Rešitev te uganke, če jo kdo želi, lahko objavimo v prihodnjem „Mirov“.

Velikovec. (Novi najemnik) v „Narodnem domu“ je nastopil svojo službo dne 1. februarja. Zadnji četrtek, dne 3. t. m., se je zbralo v lepih gostilniških prostorih dostojno število stalnih gostov, Slovincem in tudi Nemcem, ki so bili s postrežbo jako zadovoljni. Pri tej priliki se je tudi dokazalo, kako dobro zamorejo shajati Slovinci in Nemci skupaj, ako ni vmes hujskačev, ki jim ta obrt nese številne kronice. Kjer vlada pravica, tam ni prepira.

Št. Tomaž. (Igra.) Na Svečnico po litanijah so domači fantje tukaj v cerkvenem poslopju uprizorili igro „Egiptovski Jožef“. Prvikrat so nastopili — in vsa čast — prav dobro so jo pogodili. Veselje je bilo gledati jih in poslušati. Moramo sploh vse pohvaliti. Med odmori so cer-

kveni pevci pod vodstvom organista g. Roveredo lepo zapeli pesmi: „Kje so moje rožice“, „Tam za goro“, „Po jezeru“, „Soča voda“, „Je pa davi“, in „Večernica“. Udeležba je bila nad pričakovanje velika. Znamenje, da se ljudstvo zanima za pošteno zabavo. Fantje! z uspehom morete biti zadovoljni; povsod se sliši le hvala. To naj vas izpodbuja, da nas kmalu zopet z novo igro razvedrite in pokratkočasite. Na delo tedaj in na svidenje! Ljudstvo že čaka.

Dobrlavas. (IV. občni zbor), katerega smo priredili dne 2. t. m., je jako dobro uspel. G. predsednik je v pozdravnem govoru razložil pomen društva, nato je podal tajnik svoje poročilo. Mesečnih zborovanj je bilo šest in dve veselici, pri katerih so bile uprizorjene štiri igre, in ena „tombola“. V celem letu je predavalo 10 g. govornikov. Časnikov se je naročevalo 15 izvodov in sicer: 7 iztisov „Mira“, „Domoljub“ 1, „Slov. Gospodar“ 1, „Bogoljub“ 1 in pa „Občinska Uprava“. Društvo šteje 69 članov. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je imelo društvo v zadnjem letu več dohodkov kakor pa izdatkov. Dohodki znašajo K 438.84, izdatki pa K 196.07, skupni promet K 634.91. Knjižnica šteje 340 knjig razne vsebine, prebralo se jih je v zadnjem l. 239. Kot govornik je nastopil domači g. kaplan, ki je v lepih in jedrnatih besedah pokazal, da je iz katoliške cerkve izšlo veliko imenitnih mož, kateri so zelo visoko povzdignili svetovno znanost in omiko. Odbor je sestavljen večinoma iz starih odbornikov: Ivan Kuhling v proštiji kot predsednik; Jož. Prajnik v Sinčivasi, podpredsednik; Janez Somrak v Belovčah, tajnik; Jakob Lužnik na Homei, tajnikov namestnik; Drag. Vastel v Lovankah, blagajnik; Rud. Lužnik v Lovankah, blag. namestnik; Šim. Škoff v Goselnivasi, knjižničar; Jož. Ilgovc, Jož. Sekol v Dobrlivasi, pregledovalca računov.

Djekše. (Društveno veselje.) Zopet smo zborovali. Dne 2. m. m. je začel naletavati sneg in je neprenehoma snežilo do 3. t. m. Vmes so bili strašni viharji. Zato se ne boste čudili, da ni bilo Bog ve kaka strašna udeležba na našem zborovanju, pa z ozirom na naše zimske razmere in slabe poti, zelo dobra. Zborovalni prostori so bili polni, kljub temu, da je bila nekaterim vstopnina previsoka. V slabem vremenu in na tako visoki planini ne bi mogli skoraj pričakovati kaj takega, čeravno so nas prišla utrujena dekleta, večinoma iz želinjske okolice, razveseljevat prvič z igro, katero so v splošno zadovoljnost zborovalcev izvrstno uprizorila. Nastopile so tako korajžno, da smo se čudili. Domači g. župnik nas je navduševal, kako bi se morali potegovati za dobro šolo, ker le krščanska šola in materni jezik more otroka in sploh vse ljudstvo dvigniti. Posebno hvalo smo dolžni stari teti, ker se v svoji starosti ni ustrašila truda izvežbati mlada dekleta, in tudi dekleta so vredna vse pohvale posebno za trud, da se niso ustrašila tako težavnega pota. Škoda je le, da tista stara teta Barba ne stanuje bliže Djekš, da bi tudi naša dekleta izvežbala v petju in v igrah. Takih ljudi potrebujejo naša društva. V srcih naše mladine je še zelo veliko zdravega in dobrega jedra, ko bi le imela človeka, ki bi jih učil to rabiti. Tudi med fanti se sliši večkrat tožiti, da je škoda, da nimamo takega učitelja, ki bi vežbal mladino v petju in tamburanju. Menda se ne boste čudili, da smo se tako pozno v noč ločili, ko so nam dekleta tako krasno prepevala slovenske pesmi; nazadnje se jim je še naša krčmarica pridružila, in bili smo prav židane volje. Ne smemo pozabiti slovenskega in poštenega gostilničarja, kateri nam je tudi dobro postregel.

Brnea. (Poroka.) V pondeljek, dne 7. t. m., praznovali smo poroko brnškega pismoše in posestnika, g. Ivana Hatzlerja pd. Krugliča, z vrlo in zavedno Slovenko, gđc. Alojzijo Koman pd. Komparjevo. Nevesta je izborna in prijubljena igralka, ki nas je zabavala še pri vsaki naši prireditvi. Vrlemu paru želimo iz srca obilo sreče in blagoslova!

Kotmaravas. (Dva umora.) V šestih tednih ste bili pri nas dve nesreči. Neki fant T. Sch., star 19 let, je stebel nekega tesarja na Veseljah, da je po dveh tednih umrl. Druga nezgoda se je zgodila na Svečnico popoldne ob petih pri Žmuku na Plešivcu. Tam je služil Matevž Just. Ko je prišel domov, mu je prinesla Žmukova sestra Magdalena Nemeč nekaj jedil. On je bil nekaj razburjen, je prijel žensko in jo sunil od sebe tako, da ni več ustala. Videl tega ni nihče, pripovedoval je sam tako. Imel je že prej dolgo časa jezo nanjo in ji je grozil, da jo bo enkrat nahlulil. Mož je slabe pameti. Pogreb rajne je bil v petek.

Sveče v Rožu. (Prvi občni zbor izobraževalnega društva „Kočna“.) Prvi nastop naših fantov na Svečnico na novem društvenem odru je vse očaral. Bilo bi odveč,

Vaše zdravje

si ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

vsakega posameznega posebej pohvaliti, kajti vsi so svojo nalogo izvršili jako dobro. Ljudstva je bilo v kljub skrajno slabemu vremenu, v kljub nasprotni agitaciji in v kljub temu, da so bile te dni v Svečah tri prireditve in na Bistrici ples, nad vse pričakovano veliko. Gotovo čez 200 ljudi. Posebno častno so bili zastopani iz Bilčovsa z gospodom župnikom na čelu. Čast in hvala vsem igralcem in posebno še tudi tamburaškemu zboru, ki je med prizori neumorno igral in žel zaslužen pohvalo, da takšnega zbora ni v celem Rožu. Veliko navdušenje je vzbudilo prekrasno pismo nekega odličnega slovenskega rodoljuba, ki je v vznesenih besedah pozdravil svoje rojake ter jih vabil k neustrašenemu narodnemu delu. Krasno in jako zanimivo je govoril o pomenu in potrebi izobrazbe za ljudstvo č. g. Andrej Sadjak iz Celovca. Odbor društva mu izreka za njegovo požrtvovalnost svojo vdano zahvalo. Iz letnega (od 1. kimavca 1909 do 1. prosinca 1910) društvenega poročila povzamemo: Društvo je na tihem delovalo. Vsak teden se je vršil v društveni sobi socialni tečaj, ki je bil vsakokrat povprečno od 40 do 50 društvenikov obiskan. Razpravljala so se socialna vprašanja, apologetika, in nazadnje je bila deklamacija. Tamburaški zbor šteje 13 članov. „Čebelica“ je imela v treh mesecih 530 K prometa; knjig je 305, izposojenih je bilo 155. Društvo ima sledeče časnike: „Naš Dom“, „Naša Moč“, „Domoljub“, „Mir“, „Slovenec“. Dohodkov je bilo 435 K 16 v.; stroškov 299 K 11 v. Za oder se je nabralo 136 K 20 v. Udov je 125; pet ustanovnikov (po 20 K), 120 rednih (po 2 K), in sicer 64 moških in 56 ženskih društvenikov. Mnogo dela čaka še društvo! Vi fantje, pa le vrlo naprej! Bodite značajni, ne meneč se za hujskanje od nobene strani, ampak vztrajajte v svetem boju in delu za blagor domovine! Ostanite skupaj v tesni zvezi v strah našim nasprotnikom! Saj že prvi vaš nastop je vzel gospodom iz Bistrice docela vso sapo.

Sveče v Rožu. Odbor kat. slov. izobraževalnega društva „Kočna“ v Svečah izreka tem potom javno svojo najvdanejšo zahvalo premil. gosp. kancelarju Jan. Vidovcu v Celovcu za poslanih 50 K za novi oder, premil. g. proštu Greg. Einspielerju za 20 K, č. gosp. dekanu Jan. Ogrisu za podarjenih 10 K in veleč. g. Fr. Ks. Meškotu. Bog plati tisočero! Iskrena hvala tudi vsem drugim darovalcem iz Sveč in Bistrice. Imena darovalcev in darovana svota se bodo prečitala na drugem občnem zboru. Prosimo še nadaljne podpore, ker novi oder še zdavnaj ni plačan, ampak primanjkuje še precejšnja svota. Prosimo še enkrat rodoljube hitre pomoči!

Vogrče. (Občni zbor in veselica.) To vam je bilo na Svečnico smeha in veselja pri vogrškem škofu! Šaljivi srečolov je razvnel naše Vogrčane tako, da so jim lica kar narazen lezla. Pa tudi ni šment tak lov na srečo, ko se moraš, ko jo loviš, popraskati še le za ušesi. Pa tudi licitirali smo, in sicer samo najfinejši in najzlahtnejši robo. Najbolj razveselil se je pač tisti, ki je dobil stare, imenitne „gosli“, kakršnih še v celovškem muzeju nimajo. Šmihelski tamburaši pa so nas s svojo miloglasno godbo omamili tako, da smo kar gledali v nje. Pa tudi resni znamo biti, če je treba. Pozorno smo sledili navdušujočemu govoru č. g. kanonika Dobrovca, ki nam je razkrival hinavščino naših nasprotnikov in dokazoval, da so nam Slovencem nemškona-rodna društva, kakor „Südmark“, „Schulverein“ itd., škodljiva v yerskem, narodnem in gospodarskem oziru. G. Čarf nam je razjasnjeval veliki pomen zadrugištva za napredek kmetijstva. Priserčna hvala obema! Ker je bil z veselico združen tudi občni zbor našega izobraževalnega društva, izvolili smo si i nov društveni odbor, in sicer za predsednika Štefan Breznika, za tajnika Andreja Kumer, za knjižničarja Lovro Serajnika in za blagajnika Zdravka Vavti.

Drobole ob Baškem jezernu. (Smrt.) Žalostno so peli dne 4. t. m. marijaziljski zvonovi. Zagrebli smo namreč kakih 18 mesecev starega sinčka tukajšnjega posestnika Šljaherja, ki je po dolgi boleznini na vnetju pljuč izdihnil. Žalnočim starišem naše prisrčno sožalje.

Črna. (Igra.) Gledališki oder imamo. Naredila sta vsega, mizarško in slikarsko delo, dva domača fanta — igralca. Naslikal ga je sicer slikar-samouk, a vendar čedno in okusno. Na novem odru so igrali naši fantje že dvakrat igro „Trije tički“. Čeprav so se še le prvokrat pokazali na odru, vendar so vsi dobro igrali svoje vloge; pokazali so po večini lepe zmožnosti za gledališke prireditve. Prostor gledalcev je bil obakrat popolnoma poln. Da je ugajala gledalcem igra, pričala je veselost in smeh med igro in splošna zadovoljnost po igri. To bodi v izpodbudo fantom-igralcem k novemu delu! Napravite kmalu zopet Črnjanom veselo in pošteno zabavo!

Št. Lipš. (Predpustna veselica) našega društva se je nepričakovano dobro obnesla. Govornik in tamburaši so sicer obtičali v snegu, a toliko bolj so nas iznenadile izvrstne igralke s prelepo igro „Najdena hči“. Ob ginljivem prizoru spoznanja je ostalo malokatero oko suho. Čast vrlim dekletom! „Ženin Miha“ je napravil mnogo smeha. Tako smo z dostojnim veseljem zaključili letošnji pust.

Globasnica. (Občni zbor.) Dne 2. svečana je imelo izobraževalno društvo svoj letni občni zbor. Udeležba je bila prav povoljna. Govornik je poudarjal v svojem govoru, da naj slovenski mladenič spoštuje, in če more, posnema, kar ima tujec res dobrega in koristnega, a pred vsem pa naj ljubi, kar ima sam lepega, dobrega in koristnega; to je: svoj lepi jezik, domač kraj, domačo hišo, domača društva slovenska; naj bo delaven in varčen! Igrale so se tri kratke igre: dve so igrali fantje in eno dekleta prav dobro. Posetili so nas vrli tovariši iz Št. Lipša, pogrešali smo pa ljube goste iz bližnjega Šmihela.

Prevalje. (Občni zbor.) Dne 2. svečana je imelo naše katol. delavsko društvo občni zbor. Premogokopi so morali ta dan delati, a vendar se je zbralo v prostorih gospoda Kristana precej občinstva. Po tajnikovem in blagajnikovem poročilu se je vršila volitev novega odbora. Ker so za društvo zaslužni odborniki Brvar, Kunc in Žagar opetovano izrazili željo, naj se jim odvzame težko breme odborništvu, so z vzklikom izvoljeni v odbor Žak Rudolf, Abraham Lavoslav, Dobrodel Anton, Onat Franc, Jurač Franc ml., Faleš Štef. in Štritof Anton. Po volitvi je govoril č. gosp. župnik Križaj, ki je v markantnih potezah naslikal prepad, ki nas loči od naših nasprotnikov, kateri so zapustili naše versko-narodno stališče in se vdali oderušemu in sebičnemu liberalizmu ali pa sanjavemu socializmu. Č. g. Križaj pa ni kritiziral in križal samo nasprotnikov, ampak povedal je par resnih tudi nekaterim zaspanim udom našega društva. Vse pa je pozival k vztrajnemu in zajemnemu delu za rast in moč našega društva. — Govoru, ki je bil povsem stvaren in velezanimiv, so sledile kar štiri šaloigre, ki so nam preskrbele toliko smeha, da ga imamo za cel post dovolj. Naši fantje so pa tudi igrali vsi tako dovršeno, da ne vemo, ali bi dali prednost vrlemu Abrahamu, ali kateremu izmed njegovih učencev, kakor Dobrodelu, Pučlju. Vsem čast pa tudi hvala! Med posameznimi točkami so spretno prepevali guštanjski pevci pod vodstvom gospoda Dolinška. Hvala jim!

Svetnavas. (Svetničani še žive.) Mnogo težav nam dela letos sneg. Letos bode izostala skoro vsa vožnja iz stranskih kotov in bodo vsled tega drva za prihodnjo zimo draga. V nedeljo ob 5. uri zjutraj je potlačil novo Kramarjevo kegljišče sneg. Kegljšče je postavil nek mojster iz Borovelj. Na Svečnico so se zbrali nekateri tovariši vkup, da bi lažje pozabili neprijetno vreme; pridno so pili istrijanca, tako da so pozabili na dom. Po enega je morala celo žena priti, da ga je spravila domov. Kakšna nesreča! Mož je med potom izgubil umetno zobovje, ki ga v snegu ni mogel najti. Samo ta up jima je ostal, da zobje s snegom ne bodo skopneli.

Brnca. (Slovenska in nemška veselica.) V nedeljo, dne 6. t. m., priredilo je naše tamburaško društvo „Dobrač“ v „Tamburaškem domu“ pustno veselico s plesom in maškerado. Veselica je sijajno uspela v materijelnem kakor v moralnem oziru. Ljudstva je bilo toliko, da je bila dvorana skoraj premajhna in to v kljub „südmarkini“ veselici, ki so jo isti dan beljaški Nemci priredili v Hašlerjevi gostilni na Brnci. Vkljub vsemu pompu, ki so ga delali domači nemškutarji, na čelu jim železniški poduradnik Peternell in v kljub zborovanju, ki ga je na isti dan v Hašlerjevi gostilni priredila c. kr. kmetijska družba, — pač značilno, da baš isti dan! — Vkljub vsemu temu nismo mogli zaslediti na veselici „Südmarke“ domačinov, če izvzamemo par najstrupenejših brnških in okoličanskih nemčurskih veličin, ki smo jih pa lahko na prste sešteli. Če ne bi bilo beljaških Nemcev, bi se naši domači nemčurji s Peternellom vred pač lahko slepe miši igrali... Bila je pač v pravem pomenu besede beljaška veselica, ki je na Brnci prav nič ne bi pogrešali, če bi se bili Beljačanje kar doma pošteno izhajjali... Pred plesom so uprizorili majhno predstavico, v kateri je igral g. Peternell glavnega „junaka“. — Brnčani in okoličani smo to veselico popolnoma ignorirali ter se lepo po domače zabavali. Saj je niti ne bi omenjali, če pri vsem tem ne bi bilo nekaj značilnega. Ko smo namreč zavedni Brnčanje pred leti pričeli s slovenskimi gledališkimi prireditvami ter s tem položili tako-rekoč temelj smotrenemu izobraževalnemu delu, so se naši domači nemškutarji kar penili jeze in zavisti, ker so pač uvideli, da so sami za kaj

takega popolnoma nezmožni. V svoji zavisti si niso mogli drugače pomagati, kakor da so začeli proti nam ščuvati kmete, češ, da odvrčamo mladino od dela. „Der Baner soll arbeiten,“ to se je pri vsaki priliki lahko slišalo iz ust teh slovenskih poturic, dasi so jim sicer polna usta modernosti in napredka.

In glejte! Sedaj, ko se jim bolj in bolj izpodmikajo tla pod nogami, ki ima slovenska mladina zanje samo še prezir in zaničevanje, sedaj se je celo njim samim naenkrat vnelo srce za boginjo Talijo... In kaj čuda potem, da je tudi nje premagalo „hrepeneje“, da so se šli, ker so sami povsem nezmožni, naslajati nad „produkcijami“ kakega Peternella. Kaj to vendar pomeni? Odkrito rečeno, mi bi iz srca pozdravljali napredek nemškutarjev, če bi vedeli, da so se v resnici tudi oni začeli malo bolj zanimati za izobrazbo in umetnost. Prvič smo toliko domišljavi, da bi vsaj nekoliko tega dobrega vpliva pripisali našemu prosvetnemu delu, drugič pa, dasi poznamo brezprimerno zabitost nemčurjev, vendar le gojimo upanje, da bi jih z izobrazbo naposled srečalo vsaj nekoliko pameti. Če pa nemškutarji s tem morda računajo na to, da ji s takimi prireditvami na novo pridobijo izgubljeni ugled med mladino, pa se korenito motijo. Prepozno je, gospoda! Mladina je po ogromni večini naša, zavedno slovenska in jinita na kraj pameti ne pride, da bi radi lepih oči kake nemške kapacitete po vašem zgledu onečaščali svoj lastni narod. Ne, to si kar iz glave izbijte! Čigar je mladina, tega je bodočnost! Vi ste svojo sramotno ulogo pri nas doigrali in potomci se vas bodo samo še z gnusom spominjali!

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Gospodarske stvari.

Reja praset med odstavljanjem in pozneje v zimskem času.

Pri reji praset je največ na tem ležeče, da skrbimo za pripravno klajo in za suhe in gorke svinjake. Na to je paziti posebno v zimskem času. Če nimamo gorkih svinjakov, potem je treba s praseta v goveji hlev. Prav pri naših lesenih svinjakih trpijo praseta veliko pred mrazom, tako da res ne more biti sreče pri reji. K mrazu se pridružita pogostoma še nesnaga in moča. Vse to pa silno škoduje mladim živalim. V takih svinjakih se praseta prehlade, dobe drisko in hirajo. Ali nam pa osive, dobe grinte in nam na ta način hirajo. Skrbimo torej za gorke in snažne svinjake, da bo več uspeha pri reji!

Praseta navajamo že v tretjem tednu na drugo krmo. V tem času jim kaže predložiti nekoliko prsti v kotu svinjaka, da po njej rijejo. Dobro je, da se primešava tudi nekaj ječmenovega zrnja. Praseta poiščejo zrnje in ga začnejo s prstjo vred zvečiti in hrustati. To uživanje prsti vpliva silno ugodno na mlade živali ter jih najbolj varuje pred drisko, ki je v petem tednu najbolj nevarna. Zato naj se pa prst večkrat predloži, da praseta po njej rijejo in jo zvečejo. Priporoča se primešati tudi nekaj oglja in pepela, kar vse pripomore k boljšemu uspevanju. V četrtem tednu se prične polagati prasetom kuhan in zmečkan krompir na kuhanem mleku. Temu krompirju je dodati zmlatega ovsa ali ajde in turščice. Praseta se polagoma privadijo tej krmi in jo čimdalje raje žro. V šestem tednu se prične odstavljanje od maternega mleka na ta način, da se praseta ločijo od svinje in spuščajo skraja po trikrat, pozneje po dvakrat in nazadnje samo po enkrat na dan k materi. Z osmim tednom se popolnoma odstavijo.

Pri pokladanju krme mladim prasatom je paziti na to, da se korita redno in dobro očistijo. Vsak dan jih je treba do dobrega osnažiti in pogostoma umiti; kar ostane prasetom, naj dobi svinja. Korita naj so dosti dolga in plitva. Če je korito prekratko in se praseta vsled tega preveč prerivajo, vzeti je še eno korito na pomoč. Dobro je tudi, da so korita za praseta predeljena,

da ne morejo notri stopati. Preprosto jih lahko predelimo na ta način, da se počez pribijejo remeljni, katere je prej zgladi. Res je s snazjenjem takih korit nekoliko več dela, ali pri vsem tem so veliko bolj pripravna kakor navadna korita. Poudarjamo še enkrat, da je treba za praseta čisto plitvih korit, da prasetom ni treba s prednjimi nogami notri stopati.

Mladim prasetom ni dobro pokladati preveč krompirja, ker se pripeti, da dobijo takoimeno mehkokostnost. Iz tega vzroka se priporoča pokladati tudi klajno apno, in sicer po 10 gramov na dan, t. j. mala žlica. Ko so praseta odstavljena, naj se dodajo krmi namesto polnega mleka posneto mleko, ki pa mora biti sladko. Z 12 tedni zamoremo preiti k navadni krmi.

„Dolenjske Novice.“

Društveno gibanje.

Žitaravas. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo „Trta“ vabi vse svoje člane in prijatelje društva na svoj III. redni občni zbor, ki ga priredi v nedeljo, dne 13. t. m., ob tretji uri popoldne v svojih prostorih z navadnim sporedom in enim poučnim govorom. *Odbor*

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Politične vesti.

Deželni zbor koroški.

29. seja, dne 9. svečana. Sprejet je predlog deželnega odbora, da se nastavi Karola Pulfer za ravnatelja na kmetijski šoli in posestvu „Litzlhof“. Predlog narodnogospodarskega odseka, tikajoč se prepovedi uvoza srbske in rumunske živine v Avstrijo. Poslanec Ellersdorfer je v krepkih in odločnih besedah naglašal na nevarnost uvoza srbske in rumunske živine za avstrijske poljedelce in je podprl svoje dokaze s številkami. Poslanec Eich se je zavzemal za uvoz živine in čital iz raznih časniških izrekov socialdemokratske trditve o vzrokih draginje. Pobjjali so Eichja posl. Artur Lemisch, Waldner in Walcher. Predlog je bil sprejet. Sprejet je bil tudi predlog pravnega odseka, ki naroča deželnemu odboru, naj poizve pri deželni vladi, zakaj da v letu 1908. od deželnega zbora sprejete spremembe §§ 15, 17 in 23 šolskega zakona za realke niso dobile najvišje sankcije. Zanimivo je dejstvo, da v koroškem deželnem zboru sklenjene postave tako pogostoma ne dobijo sankcije. Sprejet je bil predlog posl. Waldnerja, da naj država ustanovi v Celovcu realni gimnazij.

Slovenci v štajerskem deželnem zboru.

Nemškonacionalna večina v štajerskem deželnem zboru se na Slovence ni hotela prav nič ozirati. Njihove predloge je zavračala, tudi take, ki so izključno gospodarskega značaja. Iz proračuna na pr. so kratkomalo črtali postojanko 200.000 K za podporo za prenavljanje vinogradov. Nacionalci so prišli z novim zakonskim načrtom za postavbo glede krajnih in okrajnih šol svetov, ki pomeni za Slovence nasilstvo. Slovenskim poslancem ni preostalo drugega, nego seči po skrajnem sredstvu, po obstrukciji. Nacionalci so se sprva rogali, misleč, da poslanci „Kmečke Zveze“ ne bodo vztrajali, pa so se pošteno zmotili. Krščanski socialci priznavajo slovenskim poslancem, da so popolnoma opravičeni, da obstruirajo, in obsojajo nasilno postopanje nemških nacionalcev. Slovenska obstrukcija je dosedaj izborna uspela in bo brezdvomno poučila nemške nacionalce, kako da naj postopajo znanprej s slovensko manjšino. Deželni zbor je bil dne 8. t. m. odgoden, kar je nacionalce strašno poparilo.

Oklic štajerskih slovenskih deželnih poslancev.

Slovenski deželni poslanci na Štajerskem so izdali na svoje volilce oklic, v katerem pojasnjujejo, zakaj so začeli v deželnem zboru obstruirati, in predočujejo sovražno postopanje nemške večine proti zahtevam slovenskih zastopnikov v Gradcu. Na nedeljo, dne 13. svečana, so naznanili 22 shodov, na katerih bodo poročali volilcem. Poslanci zahtevajo za slovenski Štajer samoupravo.

Češki deželni zbor odgoden.

Kakor je bilo pričakovati, med Čehi in Nemci v deželnem zboru vsled prenapetih zahtev Nemcev vkljub skrajni prijenljivosti Čehov ni prišlo do sporazumljenja. V torek je imel češki deželni zbor kratko sejo, v kateri je deželni maršal naznanil odgodenje zasedanja. Pred sklepom je

bila prečitana izjava čeških poslancev, v kateri češki poslanci konstatirajo, da so edinole nemški poslanci preprečili delo v deželnem zboru in so zato oni za vso škodo odgovorni. Izjavljajo, da si z grožnjami in silo ne bodo dali izsiliti nobenih koncesij.

Kaj je novega po svetu.

Mirna na Dolenjskem. Poročil se je 20. januarja Mirnski organist g. Martin Seher z gosposodično Kati Klančnik iz Št. Janža v Rožu. Pri poroki ni bilo nič manj kot pet cerkvenikov navzočih. Bilo srečno!

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepčajoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstletna za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

† **Janez Podboj.** V Kandiji je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov dne 6. t. m. č. g. duhovni svetnik Janez Podboj. Pokojni je bil vnet in delaven rodoljub.

Björnstjerne Björnson †. Umrl je v noči od sobote na nedeljo veliki danski pisatelj in pesnik Björnstjerne Björnson. Bolehal je že dalje časa. Tlačeni narodi so izgubili v njem odločnega in mogočnega zaščitnika, ki je sovražil krivico in se boril za pravico. V najboljšem spominu ga bodo ohranili Slovaki in Hrvati. Slava njegovemu spominu!

Janino Borowsko so po osemmesečnem preiskovalnem zaporu izpustili na prosto, ker je državni pravdnik preklical napoved ničnostne pritožbe. Borowska se je jokala. Rekla je, da je hudo bolna.

Ne samo otroke moramo obvarovati vsega, kar slabi srce in škoduje živcem — tedaj alkohola in kave! — ampak tudi za odraslene je njih zdravje največja dobrota. Skrbna gospodinja rabi zategadelj za zajutrak in malico le pristno Kathreiner Kneipp — sladno kavo, ker le v tem slučaju prinese na mizo zdravo in okusno kavo. Zadovoljnost in prihranki, posebno pa cvetoča lica otrok, so ji plačilo za to. Ker pa imamo mnogo manjvrednih ponarejanj, moramo biti pri nakupovanju previdni. Zahtevajte le izvirne zavitke z imenom Kathreiner. Zakaj vzeti ponarejeno blago, ako se dobi za isti denar dobro pristno blago. Le previdnost varuje pred škodo in razočaranjem.

Dunaj šteje okroglo dva milijona prebivalcev, ki so razdeljeni v 75 katoliških župnij. Kakor posnamemo iz lista „D. Volksblatt“, se je v teh skupno preteklo pustno nedeljo poročilo nič manj kot — 1000 parov.

Človekovo delo v življenju. Kako dolga je človekova življenska pot? 146.000 angleških milj, je izračunal nek Anglež, ki je priobčil v listu „London Magazine“ daljše razmotrivanje o „človekovih čudežnih delih“. Teh 146.000 angleških milj pa tvori pot šestkrat okoli naše zemlje. Da prehodi človek toliko pot, mora seveda pošteno jesti in piti. Človek sne povprečno v svojem življenju 16 ton kruha; to bi bil hlebec kruha, ki ga ne bi mogli izpeljati z največjim tovornim vozom. Poleg vsakdanjega kruha poje seveda celo množino raznih živali, namreč 18 volov, 6 prašičev in okoli 12 ovac, ako se računa zmerno množino na dan. Ker pa človek ne je samo, ampak tudi pije, včasih še celo preveč, popije v svojem življenju lepo množino tekočin, okoli 45.000 litrov. To bi bila že velika kopelj! Enako velike številke dobimo, ako računamo, koliko porabi človek obleke. Ako bi zbrali vse klobuke, ki jih kdo porabi v življenju, bi natlačil z njimi prostor, v katerem bi se slon popolnoma lahko gibal. Seveda se tu misli na moške klobuke, ako bi se šlo za ženske, bi bilo treba dva ali tri slone. Iz obuval, ki jih porabi človek v življenju, bi napravili lahko škorenj, visok 5 metrov. Kadilec izkadi v zrak tobaka za 3000 K v svojem življenju. Za to vsoto bi si lahko kupil že majhno hišo. Priznati pa moramo, da se še ni slišalo o nobenem nekadilcu, da bi si kupil hišo z denarjem, ki si ga je prihranil, ker ni kadil tobaka.

Dogodek s strupeno kačo. Neki marljiv nabiralec strupenih kač v severnem delu Brazilije je dobival iz okolice take živali v dar, ko so ljudje znali za njegovo marljivost v nabiranju. Ko je nekega večera sedel v svoji koči pri mizi in je pisal, mu je neki domačin prinesel živo kačo, o kateri je trdil, da je najstrupeneja v okolici. Ker je bil nabiralec močno zaposlen, je prosil, naj domačin stavi kačo v stekleno posodo, ki je stala na mizi in je potem pisal naprej. Toda vsled vročine po noči in ker je bil utrujen, se je naslonil na mizo in sladko zaspal. Nakrat ga je zbudil silen ropot. V spanju je prevrnil mizo, goreča svetilka je pala na tla in ugasnila in naenkrat mu je palo na um, da je morala pasti na tla tudi steklena posoda s strupeno kačo, tako da je kača zopet zadobila svojo svobodo. Da bi se obranil njenih pikov, je naglo skočil na posteljo in zaklical na pomoč, ali no-

beden ga ni slišal. Ker so bila vrata le par čevljev proč od postelje in ker nihče ni priteknel na pomoč, je sklenil skočiti proti vratom. Na njegovo nesrečo se je bil že zvečer sezul; in ko je skočil s postelje, da bi prišel k vratom, je čutil ostro bodečo bolečino v peti ene noge in jasno mu je bilo, da je izgubljen. Slugi, ki je prav v tistem trenutku odprl vrata, je rekel, da mu je živeti samo še pet minut in narekoval mu je svoje zadnje ukaze za njegove potne tovariše. Vendar pričakovana smrt ni hotela priti, in ko so točneje pregledali kačo, so našli strupeno kačo v enem kotu kože zvito v svitek, ki je z povzdignjeno glavo sikala nasproti svojim nasprotnikom. Rano na peti mu je pa povzročil košček stekla, na katerega je stopil ob svojem skoku s postelje.

Smešnice.

Osmešen nemčur. Kmet, ki se je z blaženo nemščino vedno bahal, je šel v mesto k mesarju, da bi prodal svoje tele. Ko vstopi v mesnico, hoče mesarja prav lepo pozdraviti in reče:

Gut' morgen, Herr Fleischbonk! (Dobro jutro, gospod mesnica.)

Mesar: Gut' morgen, Vaterle, no wos war denn guat? (Dobro jutro, očka, kaj bo dobrega?)

Kmet: Jo, i bin Kalbl z'haus. (Ja, jaz sem telček doma.)

Mesar: So, so! Wie teuer denn? (Tako, tako! Kako drag pa?)

Kmet: Sieben Wochen! (Sedem tednov.)

Mesar: Und wie olt denn, ha? (In kako star?)

Kmet: 38 Kronen.

Vse se je smejalo po mesnici; ali bi ne bilo boljši, da bi bil kmet govoril v maternem jeziku? Mesar je znal namreč tudi dobro slovensko.

No, Matevž, kako pa se ti je godilo, ko je bila tvoja žena bolna?

Matevž: Oh, oba sva neznansko trpela, kajti ona se je bala, da bi ne umrla in jaz sem se pa tudi bal, da bi zopet ne ozdravela.

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglašajo, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja

OVES (Willkomm).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisani pošilja 25 kil za 9 kron, 50 kil za 17 kron, 100 kil za 32 kron z vrečo vred. Vzorec po 5 kil s pošto franko proti 3 krone 20 vin. predplačila.

Benedikt Hertl, grajščak, grad Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Razpis službe organista in cerkovnika v Možici na Koroškem.

Nastop 3. marca 1910. Oženjeni ceciljanec, katerega žena je dobra pevka in on rokodelec v mizarstvu ali v krojaštvu, ima prednost. Oglasila na **cerkveno predstojništvo v Možici na Koroškem.**

Želim kupiti posestvo na Koroškem,

najrajše ako je gostilna.

Franc Ribnikar, posestnik,
Dobropolje, p. Radovljica (Gorenjsko).

Tržne cene v Celovcu

3. svečana 1910 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	od	do
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	27	50
Rž	19	50	20	67
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	16	50	17	—
Proso	—	—	—	5
Pšeno	—	—	28	60
Turščica	—	—	15	72
Leča	—	—	—	8
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	11	—	12	—
„ kisló	7	50	10	—
Slama	7	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	—	24	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	70	1	90
Svinjska mast 1 „	2	—	2	20
Jajca, 1 par	—	20	—	24
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	3	—	4	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	30	8	70
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	80

Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo	
		žive vage	zaklana			
	od do	od do	od do			
	v kronah					
Konji	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	76	—	4	
„ za vožnjo	360	400	—	—	16	
Junci	262	280	—	—	11	
Krave	180	410	64	—	46	
Telice	240	—	—	—	2	
Svinje, pitane	—	—	140	148	75	
Praseta, plemena	16	48	—	—	140	
Ovce	—	—	—	—	122	

Loterijske številke 5. februarja 1910:

Dunaj 85 44 56 64 8
Gradec 17 43 52 80 75

Franc Kargl,
sedlar in tapetnik v Wernbergu,
p. Podravlje na Koroškem,
sprejme takoj

sedlarskega učenca.

Častna izjava.

Podpisani obžalujem, da sem dne 17. januarja t. l. v gostilni pri „Štefelnu“ v Treščah razžaljivo govoril proti gosp. Janezu Mačnik, cerkvenemu ključarju podružnice v Treščah, ter s tem tudi razžalil druge sočlane cerkvenega predstojništva imenovane podružnice. Temu se zahvalim, da se zadovolji s to častno izjavo, katera naj se na moje stroške v „Miru“ objavi.

Kostanje, dne 6. svečana 1910.

Filip Teppan l. r.
p. d. **Jirgl.**

Bradyjeve želodčne kapljice
z varstveno znamko
Marijacejske Matere Božje
torej imenovane „Marijacejske želodčne kapljice“, so najboljšje sredstvo, ki se je obneslo tekom 80 let, proti vsakovrstnim težavam v prebavljanju, gorečici, zaprtju, glavobolu in želodčnim bolečinam, preobilni tvorbi kisline itd.

Dobiva se v lekarnah po **K —80** in **K 1-40**. Pošiljanje v provinco po lekarnarju **C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385.**
6 steklenic za **K 5—**, 3 podvojne steklenice za **K 4-50 poštine prosto.**
Paziti je na varstveno znamko Marijacejske Matere Božje in rdeči zavoj s podpisom *C. Brady*

!Slovensko podjetje!
Franc Souvan sin
Ljubljana, Mestni trg št. 22 in 23

Tiskana in tkana bombaževina
Bela in rjava kotenina
Domače in angleško sukno
Francoska svila
Modno blago iz prvih tvornic
Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste
Oprave za hotele in stanovanja
Največja zaloga preprog
Solidna postrežba! Nizke cene!

10 zapovedi
za
kmetovalca,
lepo tiskane, čisto zastoj in poštine prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkoczy** v Ljubljani, Kranjsko.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Superfosfat

mineralno in animalčno, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za usako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Rojaki, spominjajte se podljubelskega „Delavskega doma“.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica št. 7

4 1/2 %

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 %

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Lekarnarja

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch Sauerbrunn.

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napihovanju, zasliženju, nerednostim v prebavljanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.

Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5—.

Lekarnarja **A. THIERRY-ja edino pristno**

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3-60.

Naročila se naslavljajo na lekarno angela variha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica **K 3.000.000.**
Rezervni fond **K 300.000.**

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje prednjme na vrednostne papirje. — Zavaruje
srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoije.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobitek
300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na
leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.